

דמותו של עודד בן-אריה נבחרה בשעתו על-ידי צלם העולם הזה לסקר את הנוער השואף למרומים. השבוע ניתנה לו הזדמנות עגומה להוציא מהארכיון את הצילום של הדמות הנאה.

שנה רדפה שנה. המטוסים נושאי העיגור לים הצבעוניים של חיל-האוויר הבריטי נמחקו מעל הרקיע. במקומם הופיעו מטוסים נושאי מנג'דוויר. הרבה נשתנה בשנים אלו, אולם שאיפתו של עודד לא פגה.

כאשר הגיע עודד לגיל 14, עמדה בפניו הכרעה רצינית: הלימודים בבית-הספר הישן עממי תמו. מוריו הציעו לו להמשיך בלימודים תיכוניים. עודד לא היסס: הוא בחר להפסיק את לימודיו, להיכנס לעבודה מעשית בסדנת הקיבוץ. כי רק עבודה זו היתה עשויה לסייע לו להגשים את חלומו.

אחר הגיע גם תור הטיסה. עודד הצטרף לשירות גנ"צ אח"ר. הוא ידע כי הוא לא יסוס מיד. אולם הוא היה מוכן ללכת בדרך ארוכה, ובלבד שיגיע למטרתו.

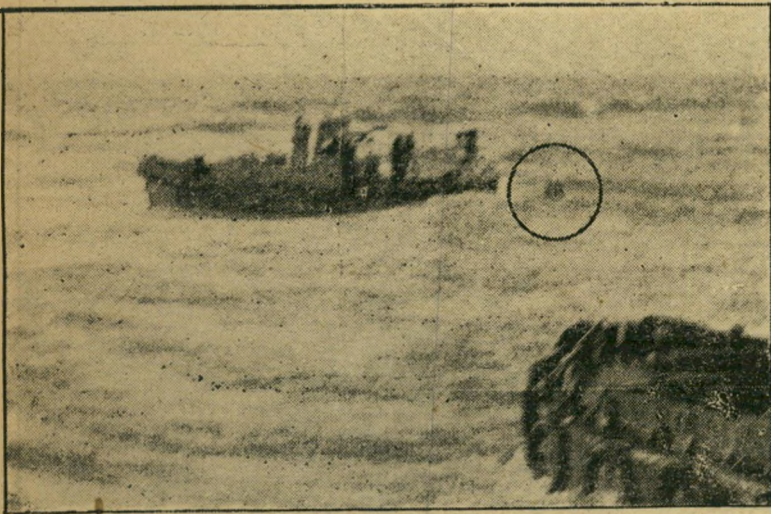
הדרך היתה ארוכה ומיגעת: איירו-דינאמיקה. בניית טיסנים. הטסת טיסנים. דא"יה. סיורים בשדות-תעופה. טיול ראשון במטוס. אחר הגיע השלב האחרון: טייס.

בליל-הסדר היה החלב קרוב להתגשמותו יותר מתמיד: בחול-המועד של פסח היה עליו לעבור את טיסת-המבחן האחרונה עם מדריך. ואחר-כך — טיסת-סולו. האב, אהר"ב (40), ניסתה להתנגד לטיסתו, הביעה חששות סתומים. השיב עודד: "לא יקרה לי כלום... וחוזק מזה, המדינה זקוקה לטייסים."

השבוע התנפץ חלום-הכנפיים לרסיסים, ואתו יחד התנפץ עודד עצמו: בעת טיסת המבחן האחרונה נפל המטוס הימה. גנ"צי אח"ר עודד בן-אריה, ומדריכו, רב-סרן אהרון געתיך-קאופמן, טבעו ביים.

טיסת המוות של עודד

שרידי המטוס. תמונה סנסציונית זאת צולמה על-ידי צלם העולם הזה, שחש למקום סביעתו של המטוס מיד לאחר נפילתו. הצלח להציל רק און קצה הכנף הבולט ליד הרפסודה.

האוויר נתמלא שאגה. שלוש נקודות שחור רות חלפו בשמים התכולים. הילד מקורלי השיער, בעל העיניים הצרות-מלוכסנות, ניצב על משטח הרשא הגדול של קיבוץ נען, הביט בהם בהערצה: "אבא, אני רוצה להיות טייס!"

האב, ישראל בן-אריה, שלח בבנו מבט סלחני: עוד חלום-ילדות אחד, שימוג ב"רבות הימים."

האב טעה. לא היה זה חלום-סרק. היתה זו תחילתה של שאיפה יוקדת, אשר היתה מוכרחה להתגשם ויהי מה.

עודד בן-אריה היה מעשי. הוא זכר היטב את אשר אמר לו האב באותו יום גורלי: "אדם הרוצה לרוץ, צריך תחילה ללמוד ללכת. אדם הרוצה לטוס, צריך ללמוד לרוץ." על כן התחיל מקטנות: עוד בשנים הראשונות ללימודיו בבית-הספר של הקיבוץ התמסר ללימוד המתמטיקה והפיסיקה. את שעות-הפנאי היה מבלה בקרבת ה"צריפים" בהם התגוררו קומץ אנשי קלוב התעופה, מי שהיו מאוחר יותר את גרעין חיל-האוויר הישראלי. הם נחשבו בעיניו ל"אלילים נעוצים."

ניצני נעורים. תמונה זו מבליטה את חיובו הילדותי-ביישני של עודד, שנשמר עד מותו.

משום מה, מלעכב זאת. רק במקרה עצרו השוטרים את טרסור ההברחות, שמואל קפלן, אחד מעדי התביעה במשפט ראובן ("רומק") גרינברג (העולם הזה 898), כשהוא נוהג במכונית עמוסה סחורות מוברחות. קפלן הוליד את החוקרים אל ברגר ושותפו, נה קבק (56) ואל שלל גדול: סחורות מוברחות, בחוכן סכיניגיליות ואמצעי-מניעה, שערכן נאמד ברבע עד שליש מיליון לירות.

הוראה מפתיעה. לעזרת ברגר נחלץ, גוסף על ידידו האישי, אחד מראשי מפא"י בחיפה, גם עורך-הדין יעקב (משפט-ברמן, משפט-רונברג) סלומון. לפי השמועות, הש"תל סלומון אצל השלטונות במגמה להסיר את הבעיה תמורת תשלום פיצוי בסך כסול מסכום המכס, בו היו חייבות הסחורות המוברחות: 200 אלף לירות.

קרוב לדואי שההסדר לא אושר. כי פתע הודיעו ברגר, קבק ושיני פקידים גבר-דים של אנדמטבע-החשב בחיפה שהם מו"דים באשמה, רוצים במשפט מהיר, העמוקם ניתן להם. התביעה הודיעה במפתיע כי אין היא עומדת על עונש מאסר, העמידה, משום מה, את ערך הסחורות המוברחות על 43 אלף ל"י ואת הנזק, שניגרם למכס, על 26 אלף ל"י.

התוצאה: השבוע נידונו הנאשמים ל"תשלום נזקי המכס ולשישה חודשים מאסר" על-תנאי, זכו ב"47 אלף הלירות, שהיו נכונים לשלם. הלחץ: אדם הניתפס ב"הברחה חייב לשלם מכס.

לא התיישב כמושב לפי שעה: 7 "חברים ומועמדים" (כלומר, מנהלי העבודה השכר רים) כבר נמצאים במקום, ורק 106 חברים טרם ביצעו את ההתיישבות בפועל. החברים השקיעו כמושב סכום של 38 אלף ל"י, שאת רובו קיבלו בהלוואות ממקורות אחרים (ומהכנסות המשק עצמו), ואילו הסוכנות והמדינה — במסגרת תקציב הפיתוח — השקיעו כמושב רק 150 אלף ל"י. רק.

משפט

ענין של חשבון

אי אפשר להתמקח עם בית-הדין הי פדראלי של ארצות-הברית, אמר שופט אמריקאי למלך העולם התחתון, אל קאפונה, שעה שהאחרון התנדב לבלות בבית-הסוהר שנה, או שנה וחצי, כדי לחסל את הסיכ סוך שלו עם השלטונות. אל הגדול נידון ל"11 שנות מאסר.

אולם במדינת ישראל נתגלה השבוע כי כדאי יותר ללכת להישפט, מאשר לחסל סיכסוכים מרצון. המגלה: שמעון ברגר (49), סוחר תעשיין ויבואן חיפאי, מידידיו האישיים של ראש-העיר, אבא חושי, תורם רכבות לירות לקרנות מפא"י וחבר בית הדין למוניעת ספסרות, שנאשם בהשתתפות בהברחה בעלת ממדים אסטרונומיים.

מזה שנים ידוע רבים מעובדי נמל-חיפה כי במקום מוברחים מטענים של ספינות שלמות. אולם יד המשטרה היתה קצרה,

תקציב, מפיגורים בחלוקת ציוד או מ"מחסור באשראי ובכספי פיתוח — הרי לגבי מושב נחלאות לא היו קיימים קשים כאלה. הביורוקרטיה הישראלית המפורסמת לגנאי נתגלתה במקרה זה כיעילה להפליא. האחראי על הקרקעות הממשלתיות בצפון, שהוא במקרה חבר המושב, מיהר להקצות את מיטב הקרקעות, ואילו האחראי לתקציב ההתיישבות, גם הוא במקרה חבר המושב, העניק בוריוות את ההלוואות.

פרוטת הופכת למאה. בצורה זאת זכו ה"113, שאיש מהם לא חלם לעזוב את משרתו המכניסה בעיר, להיות כעבור שנים ספורות לבעלי 700 דונם מטע זיתים וטוש, 500 דונם מטעי שזיפים, אפרסקים ותפוחים, 100 דונם משתלה המספקת תמורת תשלום מלא שתילים לעמק יזרעאל כולה, 2500 דונם פלחה, ערד צאן של 500 ראש, 33 מכוניות חקלאיות ומכוניות משא, מבוסים, מוסכים, די, בתי מגורים למנהלי החכונים, השכירים, קו מים מיוחד — וכל זאת תמורת השקעה של 10 ל"י לחודש.

השבוע לאחר שהטרשה כולה הועלתה על דפי על המסחר והארץ, כינס רענן חי"ק, מנהל מחלקת ההתיישבות של הסוכנות ה"יהודית (וחבר אחד ממושבי-הפקידים ב"עצמו) מסיבת עיתונאים. הכריז: לא היה ולא נברא. כל מנהלי המחלקות מתכוונים ברצינות לעלות על הקרקע, ודחים זאת רק ל"10 שנים.

אין יסוד לטענה כי איש מן המתיישבים

שבוע אין להן כל משמעות רצינית, חייבים להודות בטעות: כשאמר בשעתו שר"האוצר לוי אשכול "לא תחסום שור ב"דישו", היתה כונתו רצינית בהחלט, כפי שהתברר שוב השבוע.

השור, במקרה זה, היה מורכב מ"113 סקיינים גבוהים במוסדות ההתיישבות השור" גם של הממשלה והסוכנות היהודית, ש"ליבם התחמץ נוכח הרכוש העצום של קר"קעות נטושות, ציוד חקלאי, העובר תחת ידיהם מדי שבוע, מבלי שאפילו חלק זעום ממנו יישאר בידיהם הם.

כדי לשנות מצב זה מיסודו, פנו לפני ארבע שנים לאשכול, או ראש מחלקת ה"התיישבות של הסוכנות, ודרשו למסור ל"ידיהם 4000 דונמים של קרקע מוריה ב"תוספת כל הציוד והתקציב הנחוץ כדי ש"יקימו "מושב עובדים" בו ישקיעו גם הם 10 ל"י לחודש, כתשלום על חשבון ה"מונייה, יבקר בו פעמיים בשנה במכוניותיהם הכמו-פרטיות ויגרפו לכיסיהם את הרווחים המצטברים בינתיים מעמלם של פועלים שכירים על קרקע הלאום.

יעילות משרדית. הרעיון נראה ל"אשכול בריא עד כדי כך, עד כי תוך השנים שלאחר מכן נוספו על נחלאות, הוא שם המושב הראשון שקם על אדמות הכפרים ה"ערביים אבו זריק ואבו שושה בעמק יזרע"אל, עוד ארבעה מושבים נוספים מסוג זה בשפלת החוף, בפרודזור ירושלים ובמרכז. אם מושבים אחרים סובלים לפעמים מקשיי